

عکس یادگاری با
مرگ

سامان بختیاری
مترجم: جلیل صفریگی

فهرست نویسی پیش از انتشار کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: بختیاری، سامان، ۱۳۵۵-
عنوان و نام پدیدآور: عکس یادگاری با مرگ. / سامان بختیاری؛ مترجم: جلیل صفربیگی
مشخصات نشر: تهران: فصل پنجم، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری: [۵۶]ص.

شابک: 978-600-304-085-4

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: فارسی-کردی.

موضوع: شعر کردی -- قرن ۱۴ -- ترجمه شده به فارسی

شناسه افزوده: صفربیگی، جلیل، ۱۳۵۲-، مترجم

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ب۹۴۳ / الف PIR۳۲۵۶

رده بندی دی‌رجی: ۹۰۱۱

شماره کتابشناسی ملی: ۲۳۲۲۶۰

فصل پنجم

ناشر تخصصی شعر

عکس یادگاری با مرگ

سامان بختیاری

مترجم: جلیل صفربیگی

ناشر: فصل پنجم

چاپ اول: تهران ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۱۰۰ نسخه

صفحه آرا: محمد امین احمد بیگی

طراح جلد: حبیب محمدزاده

لیتوگرافی: سحر، چاپ: شاهین، صحافی: ولیمصر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۴-۰۸۵-۴

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

صندوق پستی ناشر: ۱۴۶۶۵/۱۵۹۵

مرکز پخش: میدان انقلاب، ابتدای کارگر جنوبی، کوچه مهدیزاده، شماره ۴، واحد ۱۰

تلفن: ۶۶۹۰۹۸۴۷ - ۹۱۴۱۵۹۱۸۹۱ - تلکس: ۶۶۹۰۹۸۴۸

سایت فصل پنجم: www.Fasle5.ir

= عکس یادگاری با مرگ =

زبان کردی دارای ظرفیت‌ها و ظرافت‌هایی است که شاعران کرد زبان در طول اعصار گذشته از این ظرفیت‌ها به خوبی استفاده کرده و اشعاری زیبا و دلنشین سروده‌اند. یکی از بهترین ظرفیت‌های زبان کردی، موسیقی و ریتم نهفته و آشکار در هجاها، حروف و کلمات آن است. این موسیقی سرشار و دل‌انگیز چنان در سطوح مختلف زبان متبلور و منبجلی شده که حتی حرف زدن عادی مردم کوچه و بازار نیز از رگه‌های بالایی از شعر برخوردار است. کردزبانان نیز در مکالمات و محاورات روزمره از ظرفیت‌های زبان کردی به خوبی بهره می‌برند. حاضر جوابی، بذله‌گویی، طنزپردازی و ظرافت‌های گفتاری در فرهنگ کرد زبان جاری و ساری است و از این حیث فرهنگ شفاهی و ادبیات عامه مردم از غنای بسیار بالایی برخوردار است. در واقع شعر و استفاده از آرایه‌های ادبی در گفتار مردم چنان بسامد بالایی دارد که فرهنگ کردی را از شعر و موسیقی جدایی ناپذیر می‌کند.

در سالیان اخیر شاعران معاصر کرده قالب‌های مختلف شعری توجه کرده و علاوه بر قالب‌های کلاسیک به قالب‌های مدرن و کوتاه سرایی نیز روی آورده‌اند. البته کوتاه‌سرایی در میان شاعران کرد از قدمتی دیرینه برخوردار است تک‌بیت، سه‌خشتی یا سه‌لتی، سیاو چمانه، دوبیتی و رباعی از قالب‌های کوتاه شعری هستند که از دیرباز مورد توجه شاعران کرد بوده‌اند اما نوپردازی و نو سرایی در قالب‌های مدرن، عمری اندک دارد.

سامان بختیاری از چهره‌های شاخص و نو ظهور شعر فارسی و کردی ایلام است. بختیاری هم قالب‌های کلاسیک شعر فارسی و کردی را می‌شناسد و هم در قالب‌های نو طبع آزمایی کرده. حضور مستمر و موثر بختیاری در دهه‌های هفتاد و هشتاد در شعر ایلام و ایران و مطالعه و کنکاش مستمر در ادبیات ملل مختلف از او چهره‌ای شناخته شده در ادبیات این سامان ترسیم کرده است. حاصل این حضور مستمر، انتشار دو مجموعه شعر

سپید است که کارنامه‌ای قابل قبول برای این شاعر جوان و توانای کرد است. بختیاری روحی جستجوگر دارد و سالهاست مطالعه‌ی دقیق و موشکافانه‌ی ادبیات جهان و ایران را وجه همت خود قرار داده و به خوبی از نحله‌های ادبی ایران و جهان مطلع است. او یکی از منتقدین فعال ادبیات ایلام است و در این عرصه هم از یربینی و استعداد بالایی برخوردار است. نقدهای مکتوب او بر کتاب‌های منتشر شده‌ی بسیاری از شاعران جوان کشور حکایت از قلم شیوا و نقاد او دارد. علاوه بر این بختیاری، سالیانی نیز مسئول اداره جلسات نقد و بررسی شعر در دانشگاه ایلام، اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی و حوزه هنری ایلام بوده و راهنمای خیل جوانان شاعر ایلامی است.

(عکس یادگاری با مرگ) حاصل طبع آزمایی بختیاری در شعر کوتاه کردی است. بختیاری در این مجموعه که اغلب به مضمون مرگ پرداخته، سعی کرده از ظرفیت‌های مختلف زبان کردی استفاده کند که حاصل آن شعرهایی کوتاه اما پرمغز و متفکرانه اند. محتوای غنی شعرها باعث نشده که بختیاری از فرم و صورت شعرها غافل شود و به خوبی توانسته تعادل لازم را در هماهنگی فرم و محتوا برقرار کند.

از ویژگی‌های برجسته‌ی کار بختیاری در این مجموعه استفاده‌ی هوشمندانه از عنصر طنز است که در مواجهه با مضمون تلخی چون مرگ به زیبایی از طنز برای تلطیف فضای شعرها بهره برده است. او به تمسخر مرگ پرداخته اما در مواجهه با هولناکی آن به شوخی و ظرافت متوسل شده که خوشبختانه در این کار موفق بوده است. مرگی که در شعرهای این مجموعه حضوری پررنگ دارد، روی دیگر زندگی است که شاعر سعی کرده به جای فرار از این واقعیت تلخ،

با پذیرش آن، به شوخی و بازی با آن به نفع زندگی بپردازد. بختیاری از ورطه‌ی هیچ انگاری نیز گریخته و حیات را در مرگ می‌بیند. کوتاه‌سرای اگر چه در ظاهر ساده به نظر می‌رسد اما راه رفتن بر لبه‌ی تیغ است. خوشبختانه بختیاری توانسته در شعرهای کوتاهش حق شعر را به خوبی ادا کند و از ورطه‌هایی چون کاریکلماتور و جملات قضا به خوبی بگریزد. اصل شعرها از موسیقی و ریتم خوبی برخوردارند و شاعر گاه از قافیه‌های درونی و کناری نیز برای ریتم دادن بیشتر به اشعارش استفاده کرده که در ترجمه‌ی اشعار این ظرافت‌های زبانی به چشم نمی‌آیند. در ترجمه‌ی این اثر سعی کرده‌ام روح کلی تمام بر شعرها حفظ شود و محتوای شعرها به نحو احسن انتقال یابد. برای سامان بختیاری و همه‌ی شاعران و نویسندگان که در راستای اعتلای زبان کردی تلاش می‌کنند آرزوی توفیق دارم.

جلیل صفریگی